

ВАК із технічних наук (спеціальності: механіка деформованого твердого тіла; динаміка і міцність), членом трьох спеціалізованих учених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій при ФМІ НАН України і Тернопільському державному технічному університеті імені Івана Пулюя, членом редакційних колегій чотирьох фахових журналів (міжнародні наукові журнали «Фізико-хімічна механіка матеріалів», «Problems of Tribology», щомісячний науковий журнал «Машинознавство», збірник «Вісник ЛНУ імені Івана Франка. Серія механіко-математична»). Був головою технічного підкомітету «Воднева деградація матеріалів» Європейського товариства з цілісності конструкцій (ESIS) (1995–2002), заступником голови Українського товариства з механіки руйну-

вання матеріалів (1992–2002). Член Національних комітетів України та Росії з теоретичної і прикладної механіки (з 1993), дійсний член Наукового товариства імені Тараса Шевченка у Львові (з 1992).

За свої наукові й педагогічні досягнення О.Є. Андрейків отримав звання Соросівський професор (1995) і Заслужений діяч науки і техніки України (2002). Він відзначений Премією ім. О.М. Динника АН УРСР (1987), Премією Ради міністрів СРСР (1989), Державною премією України в галузі науки і техніки (1995), відзнакою НАН України «За наукові досягнення» (2011).

Наукова громадськість, колеги, друзі, учні щиро вітають Олександра Євгеновича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, успішних гараздів, наукового довголіття.

70-річчя члена-кореспондента НАН України В.В. ШЕВЧЕНКА

Валерій Васильович Шевченко народився 11 січня 1942 року в Барнаулі. Навчався на факультеті технології органічних речовин

Дніпропетровського хіміко-технологічного інституту (1958–1963) за фахом «технологія пластичних мас».

Уся його наукова діяльність пов'язана з Інститутом хімії високомолекулярних сполук НАН України: з 1966 р. він молодший, з 1973 р. — старший науковий співробітник, з 1980 р. — завідувач лабораторії, з 1996 р. — головний науковий співробітник, з 1998 р. — завідувач відділу. У 1969 р. в Тартуському державному університеті (Естонія) В.В. Шевченко захистив кандидатську дисертацію «Будова і реакційна здатність монопохідних гідразину». У 1988 р. став доктором наук, захистивши дисертацію «Поліуретануреїлени і поліуретаносемікарбазиди на основі моноалкілгідразинів. Синтез, структура, властивості». У 2006 р. його обрано членом-кореспондентом НАН України.

Інтереси В.В. Шевченка охоплюють такі галузі хімії і фізико-хімії високомолекулярних

сполук, як способи синтезу нових мономерів, олігомерів і полімерів, установлення особливостей структуроутворення в блоколігомерах і кополімерах, розроблення методів їх регулювання, дослідження об'ємних і поверхневих властивостей полімерів.

Учений зробив значний внесок у розвиток хімії і фізико-хімії іон- і металовмісних олігомерів і полімерів, рідиннокристалічних полімерів, електро- та фотоактивних олігомерів і полімерів, іонопровідних полімерних систем, амфіфільних полімерів, здатних до самозбирання; створення еластомерів, адгезивів, герметиків, покриттів для різних, зокрема екстремальних, умов експлуатації. Його праці започаткували принципово новий підхід до підвищення поверхневої активності речовин, на основі якого синтезовано новий тип сполук — олігомерні поверхнево-активні речовини біанкерного типу.

Останнім часом наукові інтереси В.В. Шевченка пов'язані з розробленням методів синтезу і функціоналізації високомолекулярних сполук нетрадиційної молекулярної архітектури — реакційноздатних гетероланцюгових гіперрозгалужених і зіркоподібних полімерів, поліедральних олігомерних силсесквіоксанів, фторовмісних олігомерів і полімерів, дослідженням їхньої поведінки на міжфазній поверхні. Об'єктом його уваги є також структура і властивості наноструктурованих полімерних систем, зокрема іонопровідних мембран для паливних елементів і літєвих джерел струму, вільних плівкових нанотовщинних мембран із нанопорами, біонаноккомпозитних мембран, полімерів біомедичного призначення та ін.

В.В. Шевченко — автор понад 550 наукових праць, більше ніж 90 авторських свідоцтв СРСР і патентів України та РФ на винаходи. Під його керівництвом захищено 11 кандидатських дисертацій. Він — член редколегій журналів «Український хімічний журнал», «Полімерний журнал», «Вопросы химии и химической технологии», «Наукові записки Києво-Могилянської академії»,

«Композитні матеріали», а також спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій ІХВС НАН України.

В.В. Шевченко приділяє багато уваги не тільки організації та проведенню актуальних досліджень, а й практичній реалізації наукових здобутків. Результати його фундаментальних досліджень стали основою для створення і впровадження в Україні та республіках колишнього СРСР нових плівкотвірних поліуретанових зв'язувальних і штучних шкір із їх використанням; чутливих до тиску адгезивів і самоклеючих матеріалів на їхній основі; рідиннокристалічних еластичних термоіндикаторних плівок для медичної діагностики; полімерних плівкових світлофільтрів; ефективних поверхнево-активних речовин для виробництва пінополіуретанів, фотоемульсій, полімерних композитів; змащувально-охолоджувальних рідин для оброблення металів, сплавів, напівпровідників і п'єзоелектриків; молекулярних мастил для мікроелектронних механічних систем тощо. Ряд цих розробок відзначено медалями ВДНГ СРСР і дипломами ВДНГ УРСР. Останнім часом В.В. Шевченко зосередився на синтезі поліфункційних комплексуювачів і застосуванні їх у мембранних технологіях, зокрема і для очищення води від урану й трансуранових елементів на Чорнобильській АЕС.

У 1981 р. Валерій Васильович здобув Державну премію України в галузі науки і техніки. У 1986–1987 рр. брав активну участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, за це його було нагороджено подяками Урядової комісії СРСР з ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС і Прип'ятського міськвиконкому. У 1995 р. В.В. Шевченку присвоєно звання найкращого винахідника НАН України. У 2008 р. він став володарем іншого почесного звання — Заслужений діяч науки і техніки України.

Наукова громадськість, колеги, друзі й учні щиро вітають Валерія Васильовича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, творчих успіхів і вагомих наукових результатів.